D·N
4/6 1947

Indisk avspänning?

Den brittiska regeringen har än en gång visat sin ärliga önskan att lösa det indiska problemet på självstyrelsens eller den fulla självständighetens grund. Dess senaste förslag innebär ett principiellt godkännande av den muhammedanska ståndpunkten: det brittiska Indien skall uppdelas i ett Hindustan och ett Pakistan. För ögonblicket synes en uppgörelse på denna linje tänkbar. Den allindiska kongressen, som under senaste tid visat sin benägenhet att resignera inför muhammedanernas krav, har förklarat sig kunna godta förslaget, om också "utan glädje". Det muhammedanska förbundets ledare gör reservationer, men ställer sig inte helt avvisande. I England synes man, av gårdagens parlamentsdebatter att döma, inom alla läger vara mer förhoppningsfull än tidigare; man räknar även med att de tilltänkta indiska staterna skall stanna inom det brittiska samväldet såsom dominions.

Redan under kriget lovade England att Indien omedelbart efter världskampens slut skulle få fritt bestämma om sin framtida ställning. Endast ett villkor framfördes: att en för de viktigaste indiska folkgrupperna — främst hinduer och muhammedaner — acceptabel lösning skulle kunna utformas. I enlighet med detta löfte framlades ett förslag i maj 1946, som hör till de mest egenartade författningsutkast historien känner. Indien — furstestaterna såväl som det brittiska Indien i egentlig mening — skulle bilda en federation med endast utrikespolitik, försvar och samfärdsel som samfällda frågor; övriga frågor skulle avgöras lokalt eller under samverkan mellan skilda provinser. Men även i fråga om de till federationen överlämnade ämnena tänkte man sig en viss autonomi; då det gällde ärenden av större betydelse ur de religiösa riktningarnas synpunkt skulle för ett beslut fordras inte blott majoritet inom det allindiska parlamentet, utan även majoritet inom de religiösa riktningarnas parlamentsgrupper var för sig, dvs. i praktiken skulle den muhammedanska minoriteten få vetorätt. Därmed ville man bryta udden av muhammedanernas krav på ett självständigt Pakistan. Det lyckades inte. Alla var missnöjda, och det muhammedanska förbundet sade blankt nej. Ett nytt skede av inre stridigheter, som krävt många tusen människoliv, började.

Nästa milstolpe var den konstituerande nationalförsamlingens sammanträde i december. Om denna församling nådde enighet, var engelsmännen beredda att ge sin medverkan vid tillämpningen av dess beslut. Men församlingen blev från början ett rumpparlament utan verklig auktoritet, ty de muhammedanska medlemmarna, ungefär 80 av 300, vägrade att inställa sig. Krisen skärptes, dag efter dag kom bud om blodiga strider mellan hinduer och muhammedaner i Penjab och Bengalen.

Den 20 februari i år deklarerade den engelska regeringen sitt beslut att under alla förhållanden lämna Indien i juni 1948. Det ansågs omöjligt att länge upprätthålla en ordning som av alla erkändes vara provisorisk: antingen måste, sades det, England utrymma Indien, eller också måste man bestämma att det brittiska väldet skulle bestå ytterligare i ett eller annat årtionde. Regeringen hoppades på att dess "hot" om total utrymning skulle framtvinga något slags uppgörelse i Indien, att risken av en allmän desorganisation vid den brittiska regimens avveckling skulle driva de fientliga folkgrupperna samman. Från konservativt håll angreps beslutet med stor skärpa vid de stora parlamentsdebatterna i mars. England hade svikit sin plikt, förklarade Churchill och andra; det Indien som så länge blomstrat under brittisk ledning skulle nu ödeläggas av inbördeskrig.

Såtillvida synes den brittiska regeringen ha räknat rätt som de indiska riktningarnas vilja till samförstånd stärkts genom vissheten att England icke för framtiden är att påräkna som hjälpare och skiljedomare. Osäkert är dock om inför detta tryck enighet skall kunna åstadkommas mellan hinduer och muhammedaner. Svårigheten ligger främst däri att någon klar geografisk gräns mellan dessa folkgrupper inte finns. Muhammedanerna kräver att Pakistan skall omfatta icke blott de klart muhammedanska områdena, utan även stora områden med blandad befolkning, hela Punjab och hela Bengalen jämte vissa angränsande provinser. I det nordvästra området skulle enligt deras krav den muhammedanska majoriteten utgöra 62 procent, i det nordöstra området blott 52 procent. Därjämte skulle en korridor förbinda de båda delarna av Pakistan. Även med en dylik ordning skulle Pakistan omfatta blott 60 miljoner invånare och 20—30 miljoner muhammedaner stanna utanför; detta visar bäst hur ytterligt svår en uppdelning i praktiken gestaltar sig.

Många andra svårlösta problem tillkommer. Nordvästprovinserna — i verkligheten en provins — bebos av de fanatiskt muhammedanska pathanerna, men dessa står av gammalt i motsättning till Punjab och har därför tagit hinduernas parti mot det muhammedanska förbundet. De tre miljonerna sikher i Punjab, som bildar ett särskilt religionssamfund, står likaledes fientliga till en muhammedansk regim. En mera generell svårighet i den nu framlagda planen är att de indiska furstarna, som sannolikt utan motstånd anslutit sig till en allindisk federation, i vissa fall kan tänkas begära att få stå utanför både Hindustan och Pakistan.

Dessa förhållanden — och många andra mindre svårigheter — måste medföra en rad kritiska situationer även i fortsättningen. Englands goda vilja har emellertid blivit bevisad, och det är möjligt att dess statsmäns förhandlingskonst skall bjuda Indien den sista stora fördelen av det brittiska väldet.

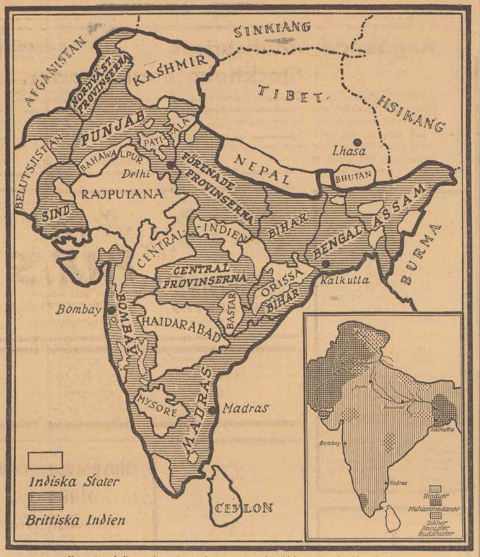

Karta över Indien med provinser och furstestater. Infälld karta över de olika religionsonerna.

Rikdagssammanträden

Onsdagen den 4 Juni 1947.
Första Kammaren kl. 11 f. m.
Andra Kammaren kl. 11 f. m.
F. K. I tf. utsk. kl. 10 f. m.

Majoritetsförhållandet i svenska riksdagen

är just nu alldeles klart: den regerande socialdemokratin har jämnt hälften av andrakammarplatserna och i första kammaren 12 platser mer än alla andra partier tillsammans. Ser man framåt, blir bilden mer komplicerad. Om kommunalvalen 1946 skulle ha gällt andra kammaren, hade socialdemokraterna tappat 8 platser och sålunda saknat 16 röster till majoriteten. Eftersom partiets ställning i första kammaren försvagas varje år, talar sannolikheten för att den riksdag som sammanträder efter 1948 års andrakammarval inte längre kommer att ha socialdemokratisk majoritet, vare sig i gemensamma voteringar eller i andra kammaren. Stockholms-Tidningens fundering i tisdagsledaren om gemensamma voteringsmajoriteten 1949 är alltså illa grundad — förmodligen menade författaren att socialdemokrater och kommunister tillsammans kan väntas behålla ett socialistiskt flertal i riksdagen även vid denna tid. Detta är möjligt och skulle ha sin betydelse för åtskilliga finansiella frågor. Huvudfrågan vid 1948 års val torde emellertid bli huruvida andra kammaren därefter skall få en socialistisk eller icke-socialistisk majoritet. Om folkpartiet håller takten i sin frammarsch, är det ingalunda otroligt att summan av socialdemokrater och kommunister i "den folkvalda" då sjunker under det kritiska antalet 115 — den förskjutning inom valmanskåren som behövs rör sig om 2 à 3 procent.

Riksbankens valutareserv redovisas

fyra gånger i månaden i fyra tillgångsposter och en skuldpost. Sålunda har man senast fått veta att den 31 maj innehade riksbanken utländska statspapper, bokförda i 287,83 milj. kr., utrikes växlar för 29,21 milj., fordringar i utländska banker på 45,88 milj. och andra utländska tillgångar värda 82,57 milj. Från detta skall dras riksbankens skuld till utländska banker, som uppgår till 166,51 milj., vilket alltså innebär att nettobehållningen av utlandsvalutor enligt senaste rapporten var i runt tal 279 milj. kr. Det faller genast i ögonen att den uppdelning som traditionsenligt görs i redovisningen är av långt mindre intresse än den upplysning som inte lämnas, nämligen vilka myntslag som ingår i valutabehållningen och hurudan fördelningen mellan olika valutor är.

Före kriget, då alla utländska fordringsbevis i riksbankens ägo var inbördes utbytbara, hade denna fördelning ingen betydelse. Den brukade dock meddelas i bankofullmäktiges årsberättelse till bankoutskottet, och denna praxis återupptogs glädjande nog efter krigets slut. I år uteblev emellertid specifikationen, vilket var förklarligt, eftersom riksbanken vid tiden för berättelsens avlämnande hade inlett sina framställningar om spärråtgärder mot valutaförbrukningen hos regeringen, som dock ännu inte tagit ställning till frågan.

Nu däremot, när importregleringen beslutats, kan inte längre farhågor för valutaspekulation motivera fortsatt mörkläggning om valutabehållningens sammansättning. En öppen redovisning härav är så mycket mer påkallad som av kända skäl under nuvarande förhållanden endast somliga av de valutor riksbanken innehar verkligen gör skäl för namnet valutareserv, det vill säga godtas som betalning överallt i utlandet utan inskränkning. För den diskus-

Oljecisterner
rymmande 25—70 m³ köpes.
Lindås Gjuteri- & Formfabriks AB.
Tel. Emmaboda 5 och 31.

MANNERS köper SKROT
till högsta dagspris
Järn- och metallskrot uppköpes i större och mindre partier. — Nedskrotning av utrangerade broar och fabriksanläggningar utföres.
OLOF MANNER
AKTIEBOLAG
Stockholm - GÖTEBORG - Karlstad
Av statens industrikommission auktoriserad grossistfirma

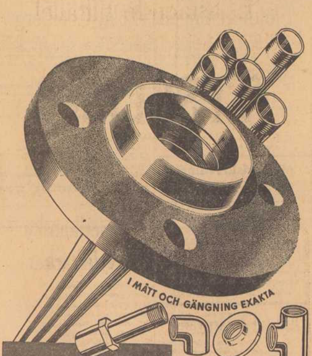

WIRSBO
WIRSBO BRUK · VIRSBO
Smidda rör, rördelar och rörflänsar
Säljas av rörgrossister över hela landet

Rapids-Standard
kopplingsbara conveyor-enheter med kullagrade hjul- eller rullbanor
— det verkligt rationella transportsystemet för lätt och medeltungt gods
Namnet RAPIDS-STANDARD innebär lösningen av en mångfald transportproblem efter *ett enhetligt system*, i vilket varje del kan inlänkas för att fylla ett speciellt behov. Det bygger på möjligheten att vid behov snabbt kunna lägga om transportvägen och ändra banlängden. *Conveyorn är ej fastlåst till sitt läge* utan lätt flyttbar.

- **Av egen vikt flyter** godset eller den förpackade varan fram längs den på RAPIDS-STANDARD'S specialstöd med ytterst svag lutning vilande hjul- eller rullbanan.
- **Riktningsändringar** i transportvägen åstadkommas med RAPIDS-STANDARD'S kurvor.
- **Dirigering till påsticksbanor,** t. ex. för vidare bearbetning eller sammansättning, för uppsamling på huvudbana, för sortering i lager, etc., är möjliggjord genom RAPIDS-STANDARD'S manövrerbara växlar.
- **Höjdskillnader** i transportvägen övervinnas av RAPIDS-STANDARD'S lätt flytt- och omställbara, elmotordrivna bandtransportörer, Stevedore Jr och olika Power Boosters samt de fasta våningstransportörerna, Floor-Veyors, som samtliga på några ögonblick kunna hopkopplas med conveyorbanorna utan tillhjälp av bultar eller dylikt.
- **Vid följdoperationer** inom industrin erbjuder RAPIDS-STANDARD'S Press-Veyor sina tjänster för den kontinuerliga transporten av halvfabrikat mellan två närstående maskiner.
- **För lastning och lossning av järnvägsvagnar och bilar och till- och fråntransport mellan dessa och lager, för stackning av lådor m. m. i lager, etc., ger RAPIDS-STANDARD SYSTEMET helt nya möjligheter.**
Vårt ingenjörskontor står till Eder disposition med utarbetandet av förslag.
The Rapids-Standard Co, Inc. Grand Rapids, Mich., USA
Generalagenter för Skandinavien
FIRMA HÅKAN LAMM
Lilla Klädpressaregatan 4 - Göteborg
Tel. Linjeväljare 11 09 91, -93, -94, -95
Ensamförsäljare antagas distriktsvis.

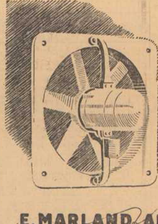
Marland
EMDE
propeller-ventilatorer
Svensk högklassig tillverkning. Helkapslade motorer för direkt anslutning till belysningsnätet. Låg effektförbrukning. Snabb leverans.
E. MARLAND AKTIEBOLAG
Kvalitetsmotorer
Norrtullsgatan 61 A, Stockholm. Tel. Växel: 23 27 20

ELEKTRODKOPPAR
Amerikansk orig. "MALLORY 3", 5/8" Ø. säljes från lager i Stockholm.
AXENTA
Holländargatan 33, Stockholm. Tel. 31 56 10.

LEDIG KAPACITET
Mekanisk verkstad med lättmetallgjuteri åtager sig pressarbeten (20 ton), bottning och gängning, verktygstillverkning samt gjutning och bearbetning av lättmetallgods. Material finnes. Svar till "Arbete — material", Annons-Krantz, Göteborg, f. v. b.

Infordra vårt anbud.
A/. VÄGFÖRBÄTTRINGAR
STOCKHOLM
LUND – KARLSTAD – UMEÅ
Entreprenör med erfarenhet och resurser

© Tingstensamlingen
Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.